POKROK ZAPADU.

Tiskárna: 1211 jižní 13tá ulice Telefon 6. 1008.

Vychází každou středu.

Vydává · · Tiskařské Družstvo.

Řídící redaktor. JAN ROSICKÝ

Adresujte jednoduše:

POKROK ZÁPADU
Omaha, Neb.

PŘEDPLATNÉ
Pro Spojené Státy a Kanadu obnáší $1.50 na rok. Pro Evropu a Kolumbii Americkou $1.00, když celoroční předplatné v době premisjí je opláceno ku předu.

DO ČECH
předplácí se na rok $1.00. Evropu a Kolumbii Americkou $1.00.

ZÁSILKY PENĚZ
jsou nejbezpečnější, když se koupí na poštovní směnku na expresní Money Order a ta jde nám se dopisem. Též v registrovaném dopisu, anebo poukázkou bankovní jest všechna jista. Malá částka na poštovní notu, za kterouž v případu ztracení, zničení a kdekoliv peníze ohlášení může. Na malé drobnosti přijímáme též 1 c. a 2-centové kolky. Všechny zásilky nechť jsou zasílány pod jednoduchou adresou pouze takto: Pokrok západu, Omaha, Neb. — Více není na adresu potřeba.

OHLÁŠKY
Drobné a různé ohlášky uveřejňujem pouze za hotové peníze k objednávce přiložené jsou. Za drobné ohlášky obyčejné velikosti, nejvíce bytí palec, čítáme 25 centů za řádek. Za různé ohlášky, blahopřání, úmrtí a jiná, čítáme $1.00 za tři palce za každé uveřejnění. Nechť každý proto přiloží objednávce tolik peněz, jak velikou ohlášku míti si přeje. Cenu ohlášek na delší dobu oznámí se ochotně na požádání. Adresujte jednoduše: Pokrok Západu, Omaha, Neb.

Omaha, dne 19. července '93

V Paříži jeli lid nespokojen, shromáždí se a spůsobí výtržnost. Ve Spojených Státech utvoří si politickou stranu.

Dle znění ústavy president může svolati kongres velice rychle k mimořádnému zasedání, pak ale zbavit se jej tak hned nemůže.

Neebe se oženil v Chicagu, přiženil Rochester Hall a bude, jako dříve hostinským, jedině s tím rozdílem, že "business" půjde ve větší mistrosti nyní lépe.

Kdyby všechny jiho-americké republiky poslaly na výstavu do Chicaga obrazy svých presidentů, co jich již měly — sotva by na to jeden umělecký palác stačil.

Bývalý tajemník Foster, podivno, jest velikým nepřítelem měny stříbrné, ačkoliv veřitelové jeho neočekávají od něho více nežli padesát centů za dollar.

Poslanci státu Kentucky měli by jít na výstavu. Vydrželi zasedat 531 dnů a za tu "maličkost", kterou vykonali zaplatil lid $500,000. To již něco vydá!

Známot', že trnitá jest dráha umělecká a také Ludvíkovci nemají vždy na růžích ustláno. To vysvítá nejlépe z toho, že Šípek jim odpadl; škoda ho. Ztráta pro společnost to nenabraditelná.

Rodina Kolumbova v Americe ještě nevyhnula. 97letý Alexius Columbus, v Buffalo, N. Y. jest prý pravým potomkem Kristofa. Do Chicaga na výstavu však nechce, také "okazování se" přenechá prý vývodovi z Veragua a jiným svého rodu.

Vévoda z Veragua, potomek Kolumbův, velice se podobá objeviteli Ameriky. Když vrátil se nazpět do Španěl, přišel o celé své jmění. Toť se ví, že bohatí Američané nedali si příležitost ujíti a zařídili honem fond, aby "modrá" krev vévody zachráněna byla.

Jedno musí se přiznati. President Cleveland dovede zámysly své a plány opravdu pro sebe si podržeti. Tak v záležitosti havajské, ještě dnes po uplynutí čtyř měsíců neví se jaké vlastně jsou jeho plány, zdali jest pro aneb proti připojení. Každý toho nedovede.

Demokratická administrace již začíná spořit. Tak vyzdobení ložnice v Bílém domě bude národ stát $5,000. Nikdo nebude mít proti tomu ničeho k namítání, když hlava tohoto velikého národa trochu domácnost si upraví. Však pro toho, jenž tak rád jinde hospodaří, slušelo by se jen, aby spořiti počalo se — doma.

V otázce finanční Cleveland byl vždy republikánem a nyní mnozí členové jeho strany mají jej v podezření, že přejde ku straně republikánské i v otázce celní. Tak praví "Globe-Democrat." Divného by to nic nebylo, Bismark byl také veliký muž a jest dnes jiných náhledů, nežli kancléř Bismark býval.

Zvláštní výstavka na světové v Chicagu budí senesci. V odboru vzdělavatelském a sice katolíků vystaven jest obraz vlasový, představující přistání Kolumba. Vlasy k účelu tomu použité jsou všech katolických arcibiskupů a biskupů v této zemi — až na jednoho. Ten však neposkytl kadeře své jedině z té jednoduché příčiny, že chuděrka vlasů — neměl.

Na otázku co počíti, se stříbrem nalezajícím se nyní v pokladně vládní, odpovídá New Yorský Evening Post, že bylo by nejlépe, kdyby se z něho udělaly stříbrné žíličky na památku a pak, aby jako půjčka rozdělily se mezi lid. Spůsobem tím získali bychom prý rázem volnou razbu stříbra. Každý měl by aspoň nějaké to stříbro na prodej.

Tajemník zemědělského odboru pan Morton, nejen že umí znamenitě šetřiti, ale on jest také filosofem. Minule totiž ten učinil objev, že ve větších městech, vůbec tam kde více lidí je pohromadě i více jest šalby a korrupce. Za tento objev měla by jej některá universita jmenovati čerstva "bakalářem". Titul ten v Americe za mnoho nestojí a objev Mortonův za nic.

Chicagský "Staatszeitung" hájí Palitschka a nazývá Čechy beztaktními za to, že na českých výstavkách chtí mít české nápisy. Staatszeitung a Palitschek — to je dvojice již povedená, ještě jen trochu ducha jim schází a mohla by být z nich pořádná trojice. Vzdor tomu a jiným hanám, jež Staatszeitung při každé příležitosti na Čechy vychrlí, jest jich ještě dosti v Chicagu, již bez toho pejpru býti nemohou.

Výstava světová bude tedy přece v neděli zavřena a sice proto, že ten živel liberální, lid o nějž v prvé řadě se jednalo, o výstavu nedbá, v neděli ji nenavštěvuje. Tak jako veliké bylo vítězství liberálních živlů, když před soudy světová vyhrála, pokud nedělního otevření se týče, tak opět smutné jest vysvědčení, jež živly tyto zanedbáváním výstavy si daly, ještě smutnější, že kostelíčkáři a fanatikové na veliký nyní budou mlátit buben a hlásat světu, že přece jen na slova jejich došlo, že vyhráli. V těch zemích, kde "světové" a výstavy vůbec pořádali, budou se Americe diviti.

Pak-li mimořádné zasedání kongresu potrvá šest, aneb osm týdnů, jakž někteří kongresníci již teď ujišťují, pak snad i otázka té "kleté celní sazby" přijde na přetřes. Dolní sněmovna bude pro odvolání zákona o stříbře koncem srpna, kdežto senát, jakž se podobá, trochu déle se věcí tou bude baviti. Mezi tím dolní sněmovna nebude mít co dělat a bude se moci zabývat trochu tím celním zákonem. Pravíme trochu— poněvadž mu demokraté asi mnoho neudělají. Dle dosavadních známek aspoň nejeví velké chutě— je kyselé to jablíčko, jež nynější tíseň a nejistota asi sotva přisladí.

Národopisná výstava Česko-slovanská stále širší pozornost k sobě poutá. Nedávno četli jsme o ní feuilletony v některých listech ruských, nyní pak docházející přípisy do kanceláře svědčí, že i jinde též se o ní zajímají kruhy odborné. Jsme přesvědčeni, že zejmena ve Francii vyvolá mocný ohlas. Však také význam její kulturní i národní stále více vysvítá a zvláště na Moravě pod praporem národopisným všechen lid se spojuje ke společné národní práci. V Čechách pak nové a nové odbory se zřizují a my tu v Americe na podnět Národního Výboru rovněž pozadu zůstati nebodláme.

Český den na výstavě světové má předčíti veškeré dosud pořádané dny jiných národností. Palitschek, ať se kroutí jakkoliv, proti Čechům mnoho nezmůže, ti vzali si jednou do hlavy, že musí mu "c. k." komisaři rakouskému ukázati aspoň v Americe co jsou moresy, a že mu toho ukážou, veškeré okolnosti již nyní nasvědčují. O mrňavého Palitschka tu ani nejde, jako spíše o to, aby Američanům ukázalo se, co tak někdy ta rakouská vláda — vlastně její zástupci — za velikou hloupost provedou. Čím více se bude vztekat Palitschek, tím větší bude radost naše.

Na jiném místě uveřejňujem provolání Česko-americké úřadovny pro uvítání hostí na světovou výstavu v Chicagu ku českému dni, 12. srpna. Účastenstvím Čechů amerických, pořádáním výletních vlaků do Chicaga, ze všech končin této Unie, dáme nejlépe na jevo, že za jedno jsme, kde jedná se o manifestaci velkou, národní. Zdar českého dne všem nám budiž na srdci! Česká Nebraska pokud nyní již lze zjistiti bude asi dobře zastoupena. Ve Schuyler, Wilber a nyní i ve Wahoo pilně se připravují spolu s Omahou, odkudž, bude-li dosti přihlášek zvláštní, český vypraven vlak bude.

V jistém anglickém listě čteme: "V nebraské budově na výstavě nalezá se socha spravedlnosti, jak v Nebrasce si ji představují. Táž vytepána jest do plechu jistým občanem z Dorchester, téhož státu. Socha jest z plechu as sedm stop výšky i představuje Spravedlnost, ana drží tradicionelní vážky a meč, však oči má zcela otevřené. Vyznačuje patrně, že Spravedlnost, má-li býti podmazána, chce viděti jak veliký a jaké barvy jest "prach", kterýž má mít vliv na váhy. Ostatně není to socha jediná na výstavě, jež sice dosti tělnatou, za to však chybí jí náležitý výraz a pravá idea!" Úsudek taký o soše té jsme nejen předvídali, ale každé chvíle očekávali. A již je to tu!

Kollárova "Slávy dcera"! Kolikrát chvělo se slavné toto jméno na rtech jako ohlas rozvlněné duše slovanské! Kolikráte zmítalo se jím srdce našich otců, vroucí horoucím nadšením pro právo a spravedlnost roztříštěných, ujařmených, nešťastných Slovanů, těchto neblahých dětí veliké matky Slavie! Za celé knihovny vlasteneckých děl byla jediná ta kniha, za celé davy myšlénkové byla jediná ta myšlénka." Tak čteme kdes, těšíce se, když Kollárovy tak velikého jinde uznání se dostává, že my Čechové američtí v památný den jeho narození, dne 29. července t. r. ukážeme se, jako vděční synové matky Slavie, jako Čechové, již dobrých činů nezapomínají a nikdy nezapomenou.

Všem se nelze zachovati, staré to již přísloví. Poslední číslo "Bohemian Voicu" přineslo nejzdařilejší Patočkovu studii, podobiznu Karla Havlíčka a sice v reprodukci, jakž podala ji své doby "Zlatá Praha" a za to dostalo se administraci ze St. Louis, Mo., následujícího komplimentu: "Kdyby jste nebydlel tak daleko, byl bych se včera na vás rozběhnul a zlupal bych Vás jako mizeru a zostouzeč národnosti naši. Dosud ještě nikdo nevrhnul hnusnější potupu Čechům, jako Vy klouče nevědomé, tak šufťáckou podobiznu nejslavnějšího muže našeho K. Havlíčka. Hanba Vám 3×!" Jest ovšem vrchol to sprosťáctví, jehož bychom si věru ani nevšimli, kdyby nebyla to zároveň křivda, jež činí se z pouhé nevědomosti snahám nejlepším. Jen tak dále, tím práci dobrou a nezištnou — povzbudíme!

Dne 29. června slavnostním spůsobem odhalena byla pamětní deska se jménem Josefa Resla, umístěná ve vestibulu c. k. české vysoké školy technické v Praze. Resl byl rodák chrudimský, jenž prvý s úspěchem užil šroubu Archimedova ku pohybu lodi. Slavnost dála se v den památný, ve stý den jeho narození. My, žel, o tom dnu u nás nevěděli a přece jméno Reslovo není nepovědomého zvuku. Lidu, kterýž naučil se v mnoh tom a těžkém jeho osudu spatřovati jakési zosobnění oné křížové cesty, kterou bráti se musí ve snažení svém a dychtění stále ještě národ náš, jemuž za vše dobro společnosti prokázané, za všechny velké a bohaté dary píle a přičinění, jež celku poskytuje, dostává se jen nevděku a neuznání, a jemuž dle možnosti upírá se i právo vystupování ve jmeně vlastním — jak nejlépe vidno z případu, že z pomníku témuž Josefu Reslovi ve Vídni zřízeného odstraněna byla slova: "rodem Čech"—. Kdyby tak jiný národ Reslem pochlubiti se mohl, to bylo by rámusu, a my, již tomu jeho šroubu děkujeme, že jsme zde — kde nic, tu nic!

Zákon o trustech a dráhy.

Otázka, zda li kongres měl v úmyslu, aby zákon proti trustům platil i proti společnostem železničním jest ovšem rázu velice důležitého a zajímá téměř veškeré kruhy. Otázka předložena byla již soudu a soud aozhodl, že prý zákon nedá se proti dráhám použíti, ačkoliv tyto v mnohém směru trusty a zvláštní jednoty tvoří, jež trustům se podobají. Tak rozhodl jeden a to nižší soud, kdežto povšechným úsudkem odborníků jest, že jednotlivé odstavce zákona kryjí úplně vše co proti trustům skutkem by se státi mělo. Senator Sherman, jenž předlohu proti trustům byl původně předložil, nedávno se vyslovil, že železniční společnosti o sobě tvrdí, že zákon proti trustům není nikterak obrácen proti nim a nemůže proti jejich jednotě býti použit, v tom ale že se mýlí.

"V tom se mýlí", praví senator doslovně. "Nebylo žádných výminek vůbec, jakž zákon sám a znění jeho dokazuje. Železniční jednoty, jako každý jiné jednoty, které ustanovují nerozumné ceny jízdného, aneb nedovolují volné a přirozené soutěže, jsou na úkor veřejnosti a na úkor obchodu. Veřejnost má právo požadovati výsledku plynoucích z volné soutěže, nechť si již tato týká se jízdného na dráhách, cen dopravních, aneb jakéhokoliv produktu k životu našemu potřebného". Senator Cullom, kterýž byl předsedou výboru mezistátního obchodu, jest téhož náhledu, jako sen. Sherman. Týž praví, že nebylo v úmyslu kongresu, aby činil nějakých výjimek, zvláště aby vyjímal dráhy, pokud se týče zákona proti trustům. Jednota železniční není přece ničím jiným, nežli trustem a opět trustem, jenž na úkor obecenstva se utvořil a jako trust zákonu proti těmto podléhá. Senator Cullom praví, "že nevidí toho zcela žádné příčiny proč dráhy měly by tvořiti kombinace a jednoty, kteréž by diktovaly ceny, na úkor všeobecné soutěže, když jiným obchodem a jinému druhu průmyslu se toho nedovoluje." Senator Teller prohlásil, že nemůže býti o tom zcela žádné pochyby, že zákon proti trustům hodí se výtečně i na železnice — dle jeho náhledu zákon byl jedině proto pořízen, aby účinně zasahoval proti každé jednotě, každé kombinaci a tedy každému trustu bez výminky, kterýž by na úkor veřejnosti a obecnosti nedovolil volné soutěže obchodní a snahy po volné soutěži by ničil. Bývalý senator Edmunds, jenž byl předsedou právního výboru sen[…] ho, když zákon prošel, jest rozho[…] o tom přesvědčen, že zákon […] trustům týká se i trustů že[…] ních, čili jednot drah, nechť s[…] tyto stanoví ceny jízdného v o[…] aneb v dopravě zboží.

Úsudky mužů takých, kteří […] směs votili v senátu pro přijetí […] kona proti trustům, znajíce v[…] to zlo, jaké trusty po celé zem[…] spůsobovaly jest, postačí snad, […] přesvědčili všeliké ty železn[…] společnosti, že stává zákona, […] na příště může jim zatnouti […] kdyby na úkor obecenstva spik[…] a diktovaly jednotné ceny, jíz[…] aniž by připustily volnou s[…] drah, jež po případě jízdné, […] ceny dopravní by dle vlastní […] snížiti chtěly. Ve svobodné […] volná soutěž obchodní nejle[…] jest obrazem volných institu[…] veškeré obmezování svobody os[…] jakož i svobody jednotlivých […] obchodních, aneb jiných společ[…] nikterak nevyhovuje a schválen[…] jíti nemůže. Ostatně nebylo […] škodu, kdyby se právní moc n[…] zákona proti trustům konečn[…] jednou zkusila. Po celé zemi […] lezlo se toto zlo trustu, všu[…] naň stěžují a bědují, že bylo by […] na čase nějak zakročiti, proč by […] tedy tak státi nemělo. Okolnost, […] zákon také proti železnicím namíř[…] jest a vyjádření tolika vynikajíc[…] mužů měly by k tomu býti jen […] bídkou. Dle toho všude kde žele[…] niční společnosti v jednotu spoje[…] určují a ustanovují jízdné a ce[…] dopravní měl by obvodní právn[…] spolkový všude zakročiti. Nyní p[…] jest doba k tomu nejpřihodnější, […] řejnost si stěžuje, že dráhy chov[…] se nyní k ní a světové výstavě […] ramně macočský, že dosud nesníž[…] jízdné, jak by býti mělo a moh[…] což děje se jedině na rozkaz té, a[…] oné jednoty železniční.

O tom, že takových jednot stá[…] nemůže býti nijaké pochyby, žel[…] niční jednoty se tím nikterak net[…] a proto stálo by to již za pokus, […] zjistilo se, pak-li jednoty také u[…] novujíce jízdné a ceny dopravní, […] úkor veřejnosti, na úkor volné s[…] těže, mohou býti dle zákona o […] stech trestány a pak-li jednoty n[…] práva stávati vůbec, když nejso[…] souhlasu se zákonem.

Na pohořelé v Krucembur[…]

Přispěli dále následující:

Řád Omaha čís. 144 ..... $
Jos. Mrťka, ze Sokolovců v New Yorku .....
V čísle ze dne 23. června ohl. 7[…]
Celá sbírka ..... […]

Za tuto částku zasláno byl[…] Čech dvakrát po 100 zl., dohrom[…] 200 zl.

Zprávy osobní.

— Pp. Jos. Ledvina a Koudela z Wahoo, jeli včera na výstavu a zastavili se v Omaz[…]

— Chvalně známý a oblíbený občan p. Zerzan ze Schuyler, Neb. meškal tyto dny […] té našem za záležitostmi obchodními a by[…] stem svého bratra p. J. W. Zerzana.

— Choť p. J. J. Langera z Chicag[…] západě dobře známého člena firmy F[…] mian Inporting Co., jela v neděli […] hou do Wilber. Hodlá v Nebrace zt[…] asi měsíc.

— Pánové Jos. Ledvina s 2 dcer[…] p. F. Koudela z Wahoo byli v Om[…] pondělí, jsouce na cestě do Chica[…] návštěvě výstavy. Paní Koudelo[…] lezá se v Omaze návštěvou u známý[…]

— Sokolské kruhy naše budou d[…] potěšeny zprávou, že již v nejbl[…] dnech vrátí se sem z Chicaga sok[…] Pecival.

Do Milwaukee, Wis[…]

Našim ctěným odběratelům s[…] janům v Milwaukee vůbec ozn[…] jem, že pan Josef Budin […] Harmon St., přijal laskavě […] telství našich listů a jest oprá[…] všechny naše záležitosti za nás[…] zovati. Vyd. Pokroku Záp[…]